

Milli İlaç Sanayii

Memleketimizin «geri kalmış» lıktan kurtulabilme ve her sahada hızla sanayileşme çabası içinde bulunduğu bir hakikattir.

Sanayileşme konusunda ilaç: Türkiye'nin öncelik ve önem derecesiyle şüphesiz birinci sırayı işgal etmektedir. Zira Memleketimizdeki fertlerin çoğu hâlen yeterli gıda alamamakta, sıhhi yaşama, barınma, korunma imkânlarından mahrum bulunmakta ve bunların tabii «neticesi» olarak da hastalıklara büyük nisbette mahkûm olmaktadır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu malî, ekonomik ve kültürel imkânların, bütün bu gayrimüsait şartların önüne geçilmesini sağlayamadığı bir hakikattir. Bu itibarla «netice», yani hastalık safhasının oluşu çoğalmakta ve gayretlerin teksifi, sadece hastalığı, yani «netice» yi iyi etme üzerine toplanmaktadır.

Bu takdirde «ilaç» karşımıza, netice üzerine tesir eden, en mühim unsur olarak çıkmaktadır.

Bilinen güç iktisadî şartlarımız içerisinde «ilaç» ın döviz kaybına meydan vermeksizin bol ve kaliteli olarak temininin şart olduğu aşikârdır. O halde öyle bir ilaç Sanayii memleketimizde kurulmalıdır ki, bu:

- a) Çalışması mecburi bir döviz transferine sebep olmasın,
- b) İlaçta kullanılacak hammaddeyi kaliteli ve en ucuz bulunduğu yerden ithal etmekte serbest olsun,
- c) ve dolayısıyla tıbbî müstahzarı kaliteli ve ucuza mal edebilsin.

Yukarıda anlatılan vasıflara uygun bir Sanayi ancak yerli İlaç Sanayiinden başkası olamaz. Zira burada:

— Çalışmadan ötürü bir döviz transferi bahis mevzuu değildir.

— İlaç Hammaddesinin temininde serbestlik vardır.

Hey'etimiz bu görüş zaviyesi içeri-

sinde «Yerli İlaç Sanayii» nin teşvikini, takviyesini ve gelişmesinin teminini zâhiri addetmektedir.

Konu üzerine büyük bir hassasiyetle eğilmiş ve düzenlediği seminer ve yapmış olduğu çalışmalar neticesinde, Hey'etimiz «Yerli İlaç Sanayii» nin inkişaf edebilmesi için alınması lâzım gelen tedbirlerin neler olacağını tespit etmiştir.

1. — YERLİ İLÂÇ SANAYİİNE KREDİ İMKÂNLARININ TEMİNİ VE GENİŞLETİLMESİ:

Bu Kredi imkânları:

— Yatırım Kredileri (uzun vadeli düşük faizli),

— İşletme Kredileri (uzun vadeli düşük faizli) şeklinde olmalıdır.

Filhakika Sınaî Kalkınma Bankası, Sınaî Yatırım Bankası, Merkez Bankası, S.S.K. Sınaî İşletmesi, Ordu Yardımlaşma Kurumu ve diğer Yardımlaşma Müesseselerinden Yerli İlaç Sanayii'ne «Yatırım» ve «İşletme» leri için lüzumlu Kredileri temin etmeleri sağlanmalıdır.

2. — VERGİ KOLAYLIKLARI:

a) Gider Vergisi muafiyeti devam ettirilmelidir.

b) Gelir vergilerinde yatırım indirimlerinden, Milli İlaç Sanayii'nin istifadesi sağlanmalıdır.

c) İlaç Hammaddelerinin gümrük resimlerinin asgari seviyeye indirilmesi çareleri aranmalıdır.

d) Millî Sanayii'nin yatırımları için lüzumlu makinaların ithalinde geniş şekilde gümrük ertelenmesi uygulanmalıdır.

3. — İTHALATTA KOLAYLIK:

Hâlen İlaç Hammaddelerinin büyük bir kısmı Liberasyon listesindedir ve ithalatta % 70 - 100 gibi büyük nisbette, Bankalar teminat istemektedir. İlaç Ham-

maddeleri için Banka teminat nisbetlerinin asgari seviyede tutulması (% 10 gibi) büyük kolaylık sağlayacaktır.

4. — OTOFİNANSMAN İMKÂNININ YARATILMASI:

Mevcut fiat tekevvün sisteminin verdiği imkânlar içerisinde, Yerli İlaç Sanayiinin Memleketin ekonomisine faydalı olabilecek bir Otofinsmana gidebilmesi mümkün değildir. «Yerli İlaç Sanayii» makul ölçülerde gelir sağlayabilmek imkânını bulabildiği takdirde «ithalatın» yerine ikame edilebilecek bir Sanayiye yönelebilmesi kabul olacaktır.

5. — KAMU ALIŞLARINDA MÜNHASIRAN YERLİ İLÂÇ SANAYİİNİN TERCİHİ:

Bu hususun bir gerekçe ile izahına dahi lüzum yoktur.

6. — MERKEZİ KONTROL LÂBORATUVARLARININ KURULMASI:

Milli İlaç Sanayii hakkında son zamanlarda, imalât kalitesi mevzuunda, yer-siz ve maksatlı bir şekilde yaratılmak istenilen tereddütleri bertaraf etmiş olmak bakımından böyle bir Kontrol Lâboratuvarının âcilen kurulması gerekmektedir.

Yeni fiat tekevvün sisteminde bu kuruluşun finansmanı için maliyete muayyen bir «nisbetin» ilâvesine imkân verilmesi, istenilenin tahakkuku için, yerli olacaktır.

7. — 6224 SAYILI YABANCI SERMAYEYİ TEŞVİK KANUNU HAKKINDA:

A) Bu kanunun tadili mevzuu:

Bilindiği gibi Yabancı Sermaye, dış Ülkelerde yaratılmış bir «Sermaye» demektir.

Tasarruf ve dolayısıyla yatırım yetersizliği içerisinde bulunan Memleketimize bu Sermayenin, Millî ekonomimizin kalkınması için, yardımcı olabilecek bir bünye ve karakterde gelebilmesi için imkân verilmesi zaruridir.

Bu şekilde bir Sermayenin kalkınmamızı sağlayacak, hızlandıracak bir rol oynaması mümkündür. Ancak, bahis konusu zaruret bu Sermayenin Yurda kayıtsız ve şartsız kabulünü, iktisadî faaliyetlerin her dalında ona imkân verilmesini gerekli kılmamalıdır. Çünkü icab eden kayıt ve şartlar konmadığı takdirde, bu Sermayenin, beklenilen aksine, fayda yerine zarar verdiği görülür.

Filhakika Yurdumuza gelen Yabancı Sermaye, ilâç Sanayii dalında Yerli İlaç Fabrikaları ile aynı sahada, aynı mahiyette, mevcut olanların yerine «kaim olma» yolunu tutmuş ve bu istikamette de Memleketin ekonomisine fayda yerine zarar ikame etmiştir. Şöyle ki:

— Yurdumuzda 1950-55 yılları arasında 10'u müteceviz Yerli İlaç Tesisi kurulduğu halde, bu tarihten sonra (yani Yabancı Sermayenin gelişinden sonra) tek istisna ile, hiçbir yerli ilâç tesisi kurulamamıştır. Bilâkis mevcut olanların çoğu faaliyetlerini tatil etmek mecburiyetinde kalmışlardır (1).

— Yabancı Sermayenin gelişinden önce Yerli İlaç Müesseseleri Türkiye'deki ilâç tüketiminin % 65 ini karşılarken bugün bu nisbet % 25 e düşmüştür. (Lisansiyeler hariç) (2).

Bu bakımdan Yurdumuza gelen İlaç Sanayii dalındaki Yabancı Sermaye Yerli Sanayii baltalayıcı tesirler yapmıştır.

Tahmin edilir ki 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun diğer Sanayi kollarında da millî ekonomimize faydalı değil, zararlı olduğu görülecek ve bahis mevzuu kanunun tadili gerekecektir.

Bu 6224 Sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu mevzuundaki tadil teklifimizi, ilgili Komisyonda ve Umumi Heyette görüşmek üzere, ekli olarak takdim etmekteyiz.

(1) Türkiye Tıbbî Müstahzarlar Sanayii ve Lab. Cemiyetinin 31/8/1960 tarihli raporu.

(2) Türkiye Tıbbî Müstahzarlar Sanayii ve Lab. Cemiyetinin 31/8/1966 tarihli raporu.

B) Kanunun gayesine aykırı tatbikatının önlenmesi meselesi:

Kanunun tadili için gerekli zamana

Yıllar	Hammadde ithalâtı milyon TL.	Yurt için ilâç istihlâki milyon TL.
1963	53,5	562,3
1964	63,9	570,2
1965	80,0	718,0

Yukarıdaki tablonun tetkikinde : Türkiye'de müstahzar istihlâki artış nisbeti son iki senede % 27,8 i bulmuşken, aynı devre içerisinde ithal edilen hammadde artışının % 49,5 olduğu görülmektedir ⁽³⁾.

Bu ifade bu kanundan beklenilenin aksine döviz kaybının gittikçe artması demektir.

Bunun yanında Yabancı Sermayeli İlâç Fabrikalarına tanınmış olan «Royalty», «Know-how» «Kâr» transferi gibi haklarla meydana gelen döviz kaybı da ilâve edilirse, durumun ciddiyeti ve kanunun gayesine aykırı tatbikatı açıkça meydana çıkacaktır.

Bu bakımdan 6224 sayılı Kanunun tadiline kadar geçecek zaman içerisinde Yabancı Sermayeli İlâç Fabrikaları hakkında başlıca şu iki tedbirin alınması gerektiği kanaatindeyiz:

— Yabancı Sermayeli İlâç Fabrikaları döviz tasarrufu getiren hammadde imaline mecbur tutulmalıdırlar.

— Hammadde imalâtına geçinceye kadar ithal edecekleri hammaddeler kalite ve fiyatı bakımından sıkı bir kontrole tabi tutulmalıdır.

kadar mevcut tatbikat aksaklıklarını gidermek elzemdir. Filhakika aşağıda verilecek misal kanun gayesine aykırı hareketi açık olarak gösterecektir:

NETİCE: Yukarıda arzolunan hususlardan anlaşılacağı üzere:

1. — Dış Ticaret dengesine tesir edeceği aşikâr bulunan ve Yurdun İlâç ihtiyacının tümünü karşılamaya muktedir duruma gelmiş bulunan Yerli İlâç Sana-yinin desteklenmesi,

2. —

a) 6224 sayılı Kanunla Yurda gir-miş bulunan Yabancı Sermayeli İlâç Fabrikalarının Memleket ekonomisine zararlı olduğu tespit edilmiş bulunduğu göre, yenilerinin getirilmesine mani olunması,

b) Mevcutların da mahiyeti, yukarıda izah edilmiş bulunan istikametteki teşebbüsleri için kapasitelerini genişletme imkânlarının engellenmesi, bu noktada sadece döviz tasarrufu sağlayacak sahalara yönelmiş faaliyetlere müsaade edilmesi, gerçeği ortaya çıkmaktadır.

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ
MERKEZ HEYETİ

⁽³⁾ Beş yıllık Kalkınma Plânı İlâç Sana-yii Özel İhtisas Komisyonu Raporu say. 35-39.